

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 5T/22/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115010431
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Vereš
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7115010431.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Vereša a členov senátu Miroslava Ivančekého a Heleny Červeňákovovej na hlavnom pojednávaní konanom dňa 9. novembra 2015 v Košiciach takto

r o z h o d o l :

Podľa § 285 písm. c) Tr. por. súd obžalovaných

X. D. , nar. XX. júla XXXX, trvale bytom A. D. č. XX, okr. P. a

Y. X., nar. XX. septembra XXXX, trvale bytom O. nad G. XXX,
okr. P., ušlého,

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I pre skutok, ktorý mali spáchať tak,
ž e

dňa 10.12.2009 pri telefonickom dohovore prostredníctvom telefónneho čísla 0904 340 088 vedeného na X. D. z malého D., okr. P. na podklade inzerátu na internetovom portáli www.bazos.sk <<http://www.bazos.sk>>, týkajúceho sa predaja bytu nachádzajúceho sa v D. na ul. O. č. XX, vylákali od poškodeného A. D. z D. zálohu na kúpu bytu vo výške 1.500 Eur, ktorú dňa 11.12.2009 družka poškodeného A. D. vložila v hotovosti na pobočke na ul. Mlynská v Košiciach na účet č. 340 013 5805/3100 vedený na meno Y. X. vo Volsbank Slovensko a.s. (v súčasnosti Sberbank a.s.), ktorého jediným majiteľom a disponentom je Y. X., nar. 12.X.XXXX, ktorý zálohu z účtu vybral, k predaju bytu nedošlo a rovnako nedošlo ani k vráteniu zálohy, pričom Y. X. spáchal v priebehu roka 2009 ďalšie čiastkové útoky pokračovacieho zločinu podvodu, za ktoré bol následne právoplatne odsúdený trestným rozkazom OS Poprad 6T/120/2010, trestným rozkazom OS Poprad 5T 11/2011, rozsudkom OS Levice 4T 193/2010, rozsudkom OS Spišská Nová Ves 3T 246/2011, rozsudkom OS Nitra 4T 49/2011, trestným rozkazom OS Martin 3T 41/2012, trestným rozkazom OS Levice 2T 95/2012, rozsudkom OS Galanta 3T 117/2012 a trestným rozkazom OS Košice I 1T 6/2013,

v ktorom prokurátor vidí u obžalovaného X. D. prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona a u obžalovaného Y. X. čiastkový útok pokračovacieho zločinu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona k § 221 ods. 2, ods. 3 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zákona v celom rozsahu

o s l o b o d z u j e,

pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd poškodeného A. D., nar. XX.X.XXXX v D., trvale bytom G. č. 9, D., s nárokom na náhradu škody odkazuje na občianske súdne konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného D. (konanie proti obžalovanému X. sa už od prípravného konania vedie ako konanie proti ušlému, viď opatrenie na čl. 13), výsluchom svedkov, prečítaním listinných dôkazov a dospel k záverom uvedeným vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Prehľad vykonaných dôkazov:

Obžalovaný X. D. poprel spáchanie trestného činu, uviedol, že o ničom nevie, spoluobžalovaného nepozná, pripustil, že stratil občiansky preukaz a navrhol, aby boli overené jeho podpisy a súhlasil s vyšetrovaním na detektore lži. Pripustil, že v minulosti stratil 3-4 mobily a stratil aj občiansky preukaz, niekedy v roku 2009 alebo 2010 stratu nahlásil.

Svedok - poškodený A. D. a svedkyňa A. D. vo svojich výpovediach v podstate zhodne uviedli, že hľadali byt na spoločné bývanie a zaujal ich inzerát na byt na ulici O. v D. vzhľadom na pomerne dobrú cenu. Telefonicky sa kontaktovali na číslo uvedené v inzeráte, kde im bolo oznámené, že byt je momentálne v dražbe a je potrebné zložiť finančnú zábezpeku vo výške 1500 eur. A. D. tak aj urobila a vložila požadovanú sumu na účet, ktorý im uviedla osoba, ktorá s nimi po telefóne komunikovala. Ďalej sa dohodli, že sa stretnú popoludní a že pôjdu pozrieť byt, avšak na miesto stretnutia sa už nikto nedostavil a viac sa s osobou, s ktorou sa kontaktovali telefonicky, už nevedeli spojiť.

Z vkladového lístku na čl. 28 je zrejmé, že svedkyňa A. D., v tom čase D., dňa XX. decembra XXXX vložila na účet č. XXXXXXXXXXXX vo Volksbank Slovensko a.s. sumu 1500 eur.

Z inzercie portálu www.bazos.sk <<http://www.bazos.sk>> na čl. 32-33 vyplýva, že bol zverejnený inzerát na predaj bytu na ulici Jenisejskej v Košiciach s kontaktom na meno U. W. O., telefón +XXXXXXXXXXXX.

Z mailovej komunikácie na čl. 34 medzi O. I. a poškodeným A. D. je zrejmé, že poškodenému boli zaslané dokumenty k bytu.

Z odpovede Volksbank Slovensko a.s. na čl. 61 vyplýva, že oprávnenou osobou k účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX je iba X. Y., r.č. XXXXXX/XXXX, L.: ST XXXXXX.

Z informácie OR PZ Levice na čl. 67 vyplýva, že obžalovaný X. D. dňa 24. februára 2010 nahlásil stratu občianskeho preukazu číslo SJ XXXXXX.

K oslobodzujúcemu výroku:

Súd na základe takto vykonaného dokazovania, podľa názoru súdu dostatočného pre náležité zistenie skutkového stavu a v rozsahu nevyhnutnom na meritórne rozhodnutie, po jeho objektívnom vyhodnotení podľa svojho presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods.12 Tr. por., dospel k záveru o oslobodení obžalovaných X. D. a Y. X. spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I.

Zo základných zásad trestného konania, konkrétne zo zásady prezumpcie neviny upravenej v § 2 ods. 4 Tr. por. vyplýva inter alia, že obvinenému musí byť vina preukázaná; obvinený nie je povinný dokazovať žiadnu skutočnosť, a to ani skutočnosť svedčiacu v jeho prospech; teda ak obvinený niektorú okolnosť nepoprie, nemožno z toho vyvodzovať záver, že táto okolnosť zodpovedá skutočnosti; rovnako ak obvinený k svojmu tvrdeniu nepredloží dôkazy, nemožno z toho vyvodit' záver, že také tvrdenie je nepravdivé; odsudzujúci rozsudok môže byť pritom vydaný len v prípade, ak nie sú žiadne dôvodné pochybnosti o vine obvineného, a v prípade, ak vina obvineného nie je preukázaná, musí byť obvinený oslobodený spod obžaloby podľa § 285. V kontradiktórnom a spravodlivom súdnom procese pritom

takéto dôkazné bremeno nepochybne spočíva na prokurátorovi. Aplikujúc uvedené súd dospel k záveru, že orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili dostatok relevantných usvedčujúcich dôkazov. V celom trestnom konaní bolo nepochybne preukázané bez pochybnosti len to, že vtedajšia priateľka poškodeného A. D., A. D., dňa 11. decembra 2009 vložila v hotovosti na pobočke Volksbank Slovensko a.s. na ulici Mlynskej v Košiciach na účet číslo XXXXXXXXXXX/XXXX sumu 1500 eur, ktorú pod zámienkou zloženia zábezpeky za byt, o ktorého kúpu mal poškodený záujem, od poškodeného vylákala osoba, ktorá s ním komunikovala prostredníctvom telefónu na telefónnom čísle XXXX XXX XXX. Ďalšie skutočnosti tvrdené v obžalobe, že túto finančnú čiastku mali vylákať obžalovaní A. D. a Y. X., však bez pochybností zistené neboli. Práve naopak dôkazy, o ktoré prokurátor opiera svoje tvrdenie, pri ich počte a výpovedne hodnote po ich zhodnotení možno jednoznačne označiť ako dôkaznú núdzu.

Obžaloba proti X. D. a Y. X. je založená len na dvoch dôkazoch, pričom proti každému z obžalovaných svedčí len jeden dôkaz, ktoré dôkazy zároveň majú charakter nepriamych nejednoznačných dôkazov. Z dokazovania vykonaného v konaní pred súdom je zrejmé len to, že telefónne číslo XXXX XXX XXX je evidované od 11.8.2008 do 9.2.2011 na meno X. D. (obžalovaný, pozn. predsedu senátu) v prepaidovej (predplatenj EASY službe) a majiteľom účtu číslo XXXXXXXXXXX/XXXX je v zmysle zmluvy o bežnom účte zo dňa 8. 12. 2009 Y. X. (obžalovaný, pozn. predsedu senátu). Uvedené dôkazy bez pochybnosti preukazujú len skutočnosť, že na obžalovaného X. D. je evidované telefónne číslo, ktoré bolo použité pri trestnej činnosti a obžalovaný Y. X. je majiteľom účtu, na ktorý bola zaslaná vylákaná finančná čiastka, čo zároveň nevylučuje verziu o tom, že by mohli byť páchatelom tohto trestného činu. Uvedené dôkazy sú však zároveň nejednoznačné, pretože nevylučujú, že páchatelom trestného činu mohla byť aj nejaká iná osoba tak, že napríklad zneužila doklady obžalovaných. Pokiaľ ide o obžalovaného X. D., tento vo svojej výpovedi aj uviedol, že nikdy nebol vlastníkom uvedeného telefónneho čísla a ani ho nikdy nepoužíval. Ďalej vysvetlil, že stratil svoj občiansky preukaz niekedy v roku 2009, hoci na druhej strane nevedel vysvetliť, prečo jeho stratu nahlásil až 24.2.2010. Táto skutočnosť však ešte neznamená, že obrana obžalovaného bola vyvrátená, svedčí len o tom, že obžalovaný pristupoval k nahláseniu strany občianskeho preukazu nezodpovedne. Táto skutočnosť zároveň nevylučuje, že predmetný doklad obžalovaného mohla zneužiť iná osoba, čo zároveň dáva tomuto nepriamemu dôkazu charakter nejednoznačnosti. Vyjadrenie Y. X. v procesnej pozícii obvineného, resp. obžalovaného sa orgánom činným v trestnom konaní ani súdu nepodarilo zabezpečiť, nakoľko sa proti nemu vedie konanie ako proti ušlému. Aj v jeho prípade však možno zhodnotiť, že skutočnosť, že je jediným majiteľom predmetného účtu, ešte neznamená, že je páchatelom predmetného trestného činu, resp., že jeho doklady mohol tiež niekto zneužiť. Súd v tomto kontexte uvádza, že je navyše veľmi nepravdepodobné, aby sa niekto dopustil podvodu takým spôsobom, že by použil vlastný telefón a peniaze by si dal zaslať na vlastný účet. Riziko odhalenia páchatela za takýchto okolností by bolo prakticky stopercentné a pre orgány činné v trestnom konaní by odhalenie páchatela nepredstavovalo žiadne obtiaže.

Obžaloba je postavená výlučne na nepriamych dôkazoch, z ktorých sa každého z obžalovaných týka len jeden nepriamy dôkaz. Súd v tejto súvislosti (s nepriamymi dôkazmi) považuje za potrebné pripomenúť teóriu dokazovania o nepriamych dôkazoch, ktorú možno datovať najneskôr od roku 1984 (vydanie publikácie Dokazovanie v československom trestnom procese) a ktorá rieši aj práve takéto „jednoznačné“ prípady. Nepriamy dôkaz je taký dôkaz, ktorý dokazuje inú skutočnosť, a to takú, z ktorej možno usudzovať, či sa stala, alebo nestala skutočnosť, o dokázanie ktorej ide. Nepriamy dôkaz teda objasňuje dokazovanú skutočnosť pomocou inej skutočnosti, ktorá má k dokazovanej skutočnosti len nepriamy vzťah. Aj keď nepriame dôkazy nesvedčia priamo proti obvinenému alebo priamo v jeho prospech, majú v praxi značný význam, pretože niekedy bývajú jedinými dôkazmi v procese. Dokazovanie nepriamymi dôkazmi je zložitejšie než dokazovanie priamymi dôkazmi. Je to dôsledok povahy nepriamych dôkazov, t.j. nepriameho vzťahu k dokazovanej skutočnosti. Nepriamy dôkaz nadobúda teda dôkazný význam v spojitosti s inými dôkazmi. Preto musí existovať niekoľko nepriamych dôkazov. Tieto nepriame dôkazy musia tvoriť systém, ktorého jednotlivé články sú v súlade tak medzi sebou, ako aj s dokazovanou skutočnosťou. Každý článok tohto súhrnu dôkazov sa musí nepochybne preukázať. Súhrn navzájom súvisiacich, harmonizujúcich a nepochybne zistených nepriamych dôkazov musí byť uzavretý, to znamená, že musí viesť len k jednému záveru a musí vylučovať možnosť iného záveru (nepriame dôkazy nesmú vyvolávať ďalšie možné verzie, resp. otázky).

Po vyhodnotení uvedených dôkazov súd konštatuje, že za takejto dôkaznej situácie, kedy proti každému z obžalovaných svedčí len jeden nepriamy dôkaz, navyše nejednoznačný, už postavenie X. D. a Y. X. ako obžalovaných je neudržateľné a neopodstatnené.

S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že sú tu pochybnosti o vine obžalovaných resp., že dôkazná situácia sa nachádza v stave absolútnej núdze a preto oboch obžalovaných spod obžaloby prokurátora okresnej prokuratúry oslobodil. Pokiaľ ide o dôkaznú núdzu, túto v istom zmysle konštatoval aj sťažnostný súd v odôvodnení svojho uznesenia na strane 6, kde zároveň pripomenutím základných zásad a zmyslu kontradiktórneho konania odporučil prokurátorovi iniciatívne postupovať pokiaľ ide o navrhovanie a vykonávanie dôkazov. Podľa názoru skutkového súdu sa prokurátor týmto neriadil a neuniesol tak dôkazné bremeno, ktoré s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 4 Tr. por. nepochybne nesie on.

Odhliadnuc od uvedeného súd nemôže opakovane nepripomenúť, že celkom nesprávna je aj právna kvalifikácia skutku v prípade obžalovaného Y. X. podľa § 221 ods. 2, ods. 3 písm. c) Tr. zákona a to už od vznesenia obvinenia. Uvedený skutok aj v prípade tohto obžalovaného vykazuje len znaky právnej kvalifikácie prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona a to bez ohľadu nato, že môže tvoriť dielčí skutok pokračujúceho trestného činu. Z ustanovenia § 9 ods. 2 Tr. por. jednoznačne vyplýva, že ak sa týka dôvod uvedený v odseku 1 len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti, (teda nie pre všetky skutky pokračujúcej trestnej činnosti), takéhoto činu viedlo trestné stíhanie. Uvedený zákonom predpísaný postup má aj svoje logické odôvodnenie v tom, že v čase postupu podľa § 206 ods. 1 Tr. por., sú predchádzajúce odsúdenia, ktorých skutky by mohli tvoriť pokračujúci trestný čin ešte stále v platnosti a teda trestné stíhanie aj pre tieto, už skôr odsúdené skutky, by bolo, tak ako v tomto prípade, duplicitné a navyš nepripustné v rozpore so zásadou ne bis in idem. Až v konaní pred súdom môže dôjsť pri ukladaní trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. k harmonizácii tohto stavu, kedy súd uloží spoločný trest, čomu bezprostredne predchádza zrušenie skoršieho výroku o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činov spáchaných s ním v jednočinnom súbehu, ako aj celého výroku o treste a ďalších výrokov, ktoré majú vo výroku o vine podklad. Z uvedeného je zrejmé, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k ignorácii, resp. k nerešpektovaniu nielen teórie dokazovania, ale aj samotných zákonných ustanovení Trestného zákona. Navyš záver o pokračovaní v trestnej činnosti nie je možné urobiť bez preštudovania na vec sa vzťahujúcich spisov, prinajmenšom v rozsahu § 122 ods. 13 Tr. zák., ktoré však nie sú súčasťou predloženého spisového materiálu a iniciatívu na doplnenie dokazovania v tomto smere nevyvinul prokurátor ani na hlavnom pojednávaní.

Súd poškodenú stranu v súlade s ustanovením § 288 ods. 3 Tr. por. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie, vzhľadom nato, že vyhlásil oslobodzujúci rozsudok. Súd nemohol vyhovieť žiadosti poškodeného, aby zaviazal súd banku o vrátenie finančných prostriedkov priamo jemu - poškodenému, pretože takýto postup nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Súd by mohol hypoteticky len uložiť obžalovaným, v prípade odsudzujúceho rozsudku, povinnosť náhrady škody v zmysle § 287 ods. 1 Tr. por. Pokiaľ ide o rozhodnutie z prípravného konania o zaistení účtu, na ktoré poukázal poškodený, samotný príkaz (čl. 65-66) je podľa názoru súdu nezákonný s poukazom na nesprávne použité ustanovenie príslušného procesného predpisu.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku na Okresný súd Košice I. Odvolanie má odkladný účinok (§ 306/2).

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokolvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2),
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len vo svoj prospech (§ 308/2),
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2),
- zákonný zástupca obž. opatrovník obž. a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obž. pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obž. i proti jeho vôli (§ 308/2),

- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1),
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68),
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d), (§ 45/1).

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku ho môžu napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.